

Zitting 1982–1983

17 608

Benelux-Overeenkomst op het gebied van natuurbehoud en landschapsbescherming; Brussel, 8 juni 1982

Nr. 1

Ter griffie van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen op 28 september 1982. De wens dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens een of beide Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de Tweede Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 28 oktober 1982

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitters van de Eerste Kamer en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 24 september 1982

Ter voldoening aan het bepaalde in het tweede lid van artikel 60 en onder verwijzing naar het derde lid van artikel 61 van de Grondwet, de Raad van State gehoord, heb ik de eer u hierbij de tekst over te leggen van de op 8 juni 1982 te Brussel tot stand gekomen Benelux-Overeenkomst op het gebied van natuurbehoud en landschapsbescherming (Trb. 1982, 97)¹.

Een toelichtende nota bij deze overeenkomst gelieve u hiernevens aan te treffen.

De goedkeuring wordt alleen voor Nederland gevraagd.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
A. A. M. van Agt

¹ Ter inzage gelegd op de bibliotheek

TOELICHTENDE NOTA

De onderhavige overeenkomst, die op 8 juni 1982 te Brussel ondertekend werd, is voorbereid in Benelux-verband. In het kader van de voorbereidende werkzaamheden heeft onder meer een inventarisatie plaatsgevonden van de grensoverschrijdende natuurgebieden en andere uit een oogpunt van natuurbehoud en landschapsbescherming waardevolle terreinen. In het bijzonder met het oog op de bescherming van deze grensoverschrijdende gebieden wordt aan de overeenkomst groot gewicht toegekend.

Ook de verdere uitwerking van de overeenkomst zal in Benelux-verband worden voorbereid. Deze uitwerking zal geschieden in de vorm van door het Comité van Ministers van de Benelux Economische Unie te nemen beschikkingen. Met inachtneming van de doelstellingen van deze overeenkomst ter zake van overleg en coördinatie van beleid zal er daarbij van Nederlandse zijde naar worden gestreefd een zo goed mogelijke aansluiting te bewerkstelligen met het hier te lande gevoerde en voorgenomen beleid. Met name geldt zulks met betrekking tot het beleid ten aanzien van de bescherming, het herstel en de ontwikkeling van de kwaliteit, de inrichting en het beheer van natuurgebieden, grote eenheden natuurgebied en nationale parken, alsmede waardevolle agrarische cultuurlandschappen en dergelijke. Dit beleid is, zoals bekend, onder meer neergelegd, of zal worden neergelegd, in de Structuurschema's Natuur- en Landschapsbehoud (kamerstuk nr. 16 820), Openluchtrecreatie (kamerstuk nr. 16 700) en Landinrichting (kamerstuk nr. 16 600), alsook in het Meerjarenplan voor het bos en de bosbouw. Bij een en ander is van belang dat de uiteindelijke uitvoering van de door het Comité van Ministers genomen beschikkingen zijn beslag zal dienen te krijgen in daartoe te treffen nationale maatregelen.

Voor een toelichting op de overeenkomst zelf moge worden verwezen naar de door het Benelux Secretariaat opgestelde gemeenschappelijke memorie van toelichting, die als bijlage bij deze toelichtende nota is gevoegd.

Ten slotte kan wat betreft de stand van zaken met betrekking tot de goedkeuringsprocedure van de overeenkomst in België en Luxemburg worden vermeld dat de overeenkomst in België naar verwachting medio oktober a.s. aan het Parlement ter goedkeuring zal worden aangeboden, terwijl dat in Luxemburg op zijn vroegst eind 1982 zal kunnen gebeuren.

De Minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk,
H. A. de Boer

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
H. van den Broek

De Minister van Landbouw en Visserij,
J. de Koning

De Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening,
E. Nypels

Algemeen

De onderhavige overeenkomst wil tegemoet komen aan de toenemende behoefte tot overleg en samenwerking op het gebied van het behoud, het beheer en het herstel van het natuurlijk milieu enerzijds en het landschap anderzijds. Deze onderwerpen hebben sinds het tot stand komen van het Unieverdrag in een belangrijke mate een maatschappelijke opwaardering gemaakt. Tijdens de regeringsconferentie van 1975 werd door de regeringen o.m. beslist dat deze onderwerpen ook in het kader van de Benelux Economische Unie het voorwerp zouden uitmaken van overleg en samenwerking.

Reeds vroeger kwam de «Benelux-Overeenkomst op het gebied van de jacht en de vogelbescherming» ondertekend te Brussel op 10 juni 1970 in werking, die op dit deelvlak een belangrijke basis is voor het overleg en de samenwerking tussen de overeenkomstsluitende partijen.

De onderhavige overeenkomst is bedoeld als een kaderovereenkomst welke zelf geen concrete maatregelen bevat maar die aan het Comité van Ministers conform artikel 18 van het Unieverdrag de bevoegdheid verleent om ter verwezenlijking van de doelstellingen van de overeenkomst beschikkingen te nemen. Een onderscheid wordt gemaakt tussen enerzijds de algemene doelstellingen die het overleg en de samenwerking in de door de overeenkomst bedoelde beleidsterreinen beogen en de doeltreffende samenwerking met betrekking tot het beheer en de bescherming van de grensoverschrijdende natuurgebieden en waardevolle landschappen inclusief de verschillende grensoverschrijdende parken anderzijds.

Zowel de samenwerking op genoemde gebieden van het natuurbehoud en de landschapsbescherming als de mogelijkheid om te komen tot afspraken en programma's ten aanzien van de grensoverschrijdende natuurgebieden en waardevolle landschappen kunnen door het Comité van Ministers in beschikkingen worden geconcretiseerd rekening houdend met de specifieke waarden en omstandigheden.

Eén van de aanleidingen voor de overeenkomst is de behoefte die in het kader van het Benelux-overleg door de overeenkomstsluitende partijen werd naar voren gebracht om te komen tot grensoverschrijdende parken en ook de vaststelling dat verschillende grensoverschrijdende gebieden hiervoor potentieel in aanmerking komen. Dit is o.m. het geval voor het Belgisch-Luxemburgs park van de Haute-Sûre, het park «Mergelland», parken in het Benelux-Middengebied en nader te inventariseren delen van het Zeeuws-Vlaams grensgebied. Dit komt o.m. tot uiting in de lopende inventarisatie van de grensoverschrijdende natuurgebieden en landschappen, die in het kader van de Unie wordt uitgevoerd door de drie Benelux-landen.

Deze overeenkomst biedt het vereiste kader om in een later stadium o.m. deze grensoverschrijdende parken tot stand te brengen, waarbij de ongetwijfeld verschillende inhoudelijke aspecten concreet geval per geval via een beschikking van het Comité van Ministers kunnen worden geregeld.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

Dit artikel geeft aan dat het overleg en de samenwerking die beoogd worden met de overeenkomst op het gebied van het natuurbehoud en de landschapsbescherming zich uitstrekt van het behoud tot het herstel van het natuurlijk milieu en het landschap, waarmee zowel de grote landschappelijke gebieden als de kleine landschappelijke eenheden worden bedoeld.

Artikel 2

In dit artikel worden de uitgangspunten van dit overleg en deze samenwerking opgesomd en wordt tevens aangegeven op welke terreinen van het natuurbehoud en de landschapsbescherming dit concreet gestalte zal krijgen. Een aantal punten zijn hierbij vooral beleidsondersteunend.

Artikel 3

In dit artikel wordt het overleg en de samenwerking ten aanzien van de grensoverschrijdende gebieden nader gespecificeerd; het belang van de ontwikkeling van een visie op de bescherming en het beheer van deze gebieden, alsmede de te hanteren criteria worden hier nog eens extra onderschreven.

De vaststelling op basis van de lopende inventarisatie dat heel wat natuurgebieden en waardevolle landschappen een grensoverschrijdend karakter hebben onderlijnt eveneens de noodzaak van een op elkaar afgestemd beheer.

Het streven naar de totstandkoming van grensoverschrijdende parken is hierbij een belangrijke doelstelling.

Voorts zijn er de potentiële grensoverschrijdende reservaten (natuurresevaten en landschapsreservaten) en de gebieden die van belang zijn voor migrerende soorten zoals overwinterende of pleisterende ganzen, steltlopers, eenden of eendachtigen afkomstig van buiten de landsgrenzen. Deze gebieden vertonen door hun aard een specifiek grensoverschrijdend belang waarvoor een op elkaar afgestemd beheer aangewezen is.

Artikel 4

Als belangrijkste element van deze kaderovereenkomst wordt in dit artikel aan het Comité van Ministers, conform de procedures voorzien in het Unieverdrag, de bevoegdheid verleend om door middel van beschikkingen concreet gestalte te geven aan deze samenwerking ter uitvoering van het werkprogramma, gedefinieerd door de derde Benelux Regeringsconferentie inzake milieu.

De mogelijkheid om in te spelen op de specifieke omstandigheden eigen aan ieder land of deel daarvan wordt in dit artikel expliciet opgenomen. Dit dient mede gezien te worden in relatie tot de institutionele hervormingen in België waarbij de gewesten en de gemeenschappen bevoegd zijn voor resp. het natuurbehoud en de landschapsbescherming en bij de uitvoering en toepassing van deze overeenkomst zullen worden betrokken.

Artikel 5

In dit artikel wordt benadrukt dat het bij de beoogde samenwerking niet alleen gaat om het beschikbaar hebben en stellen van de benodigde beleidsinstrumenten, maar dat partijen deze instrumenten ook inzetten, en zonedig aanpassen – eventueel nieuwe ontwikkelen – wanneer blijkt dat deze zekere tekortkomingen vertonen bij de verwerkelijking van de doelstellingen.

Overige artikelen

De overige artikelen zijn deze die gebruikelijk zijn in verschillende andere Benelux-overeenkomsten en vergen dus geen nader commentaar.